

Faruk Pekin: Kültür turunun duayeni

Daha okul sıralarında iken okulundaki yabancı öğretmenlerin hafta sonlarında grup yaparak İstanbul'un tarihi mekânlarını gezdiklerini, öğretmenlerinden birisinin İngilizce “İstanbul'u dolaşalım” adlı kitabın yaşamında önemli bir değişim olduğunu söylüyor Faruk Pekin.

“Yabancıların ilgi gösterdiği İstanbul turlarını neden bizim insanlarımız da yapmasın” diyerek ilk iş olarak rehberlik kokartı almış. Faruk Pekin kültür turlarının duayeni, çeyrek yüzyıla yakın bir süredir İstanbul'u, İstanbullularla ve İstanbul'un sadece adını duyan yabancılarla buluşturuyor.

 nce İstanbul'un çok bilinen tarihi Büyük Ada'sından başlamış, büyük ilgi gören turlar Haliç, Pera, Galata gibi yerlere ulaşmış, sonra da köşe bucakta kalmış kültürel değerlere cami, türbe, ayazma, sinagog, kiliselere uzanmış. Faruk Pekin “100'e yakın tur var” diyor ve ekliyor. “ rneğin kadınların yaptırdığı eserler turu” diyoruz. Saraylar var, çeşmeler var, camiler var... Aslında biz kültür turlarına başladıktan sonra katılan insanların sosyal yapıları ve anlayışları değişt , tematik turlar istediler, sonraları “İstanbul'un dışına da bizi götürün” dediler, peki dedik, Anadolu'daki tarihi mekânları gezdirdik, yetmedi, dünyayı gezmek, bilmek, öğrenmek istediler...

Fest Travel'ın bir özelliği de rehberler yerine akademisyenlerin görevlendirilmesi, nedeni de daha kapsamlı turların yapılmasıymış. Örneğin su konferansı sırasında İstanbul'da suyun öyküsü diye bir tur yapmışlar, gezi sırasında arkadaşlar Kağıthane'de yarım kalmış eski bir demiryolu keşfetmişler. Faruk Pekin 100 yıl önce yapılmış demir yolunun öyküsünü şöyle anlatıyor.

“1910 yıllarında bir demiryolu yapılmış, sonra unutulmuş. Tur düzenledik hem Kağıthane'yi hem demir yolunu anlattık bu turda. Çok ilginç oldu, bu turun rehberliğini ancak bir akademisyen yapar.”

Sohbet döndü dolaşt  günümüzün Yenikapı kazılarına geldi. “Her geçen gün yeni kazılarla daha gerilere giden Yenikapı kazıları ile 6 bin, 6 bin 500 öncesine uzanıyor. İşte İstanbul'un tarihini binlerce yıl öncesine götüren bir tur sanırım yerli için yabancı için de önemlidir. Faruk Pekin, heyecanlandı. “Yenikapı'da bir faciayı  nledik. Kazı sırasında kepçe sokacaklardı, ayağa kalktık hep beraber, durdurdular. Ama ne oldu, gemilere çok sevinirken hiç hesapta olmayan bal ık içinde neolitik döneme ait mezarlar  ıktı. Bu  lke için büyük şanstır. Dünya burayı görmeye gelecek göreceksiniz.”

“Hocam Efes'in aynısını başka bir yerde yapacaklardı, sanırım sonra vazgeçtiler. Böyle bir şey olur mu?” güldü, “hiç kimse aslı varken kopyasına gitmez.”

Kültür gezilerin katılanların karakterlerini sordum. “Herkes kültür gezisine katılmaz, biraz cesaret ister, meşakkatlidir, yol yürümek vardır, tarihi bilmek, tarih kültürüne sahip olmak şart. Biz Türkiye insanına İstanbul'un Anadolu'nun ve dünyanın gezilebileceğini bunun bir kültür konseptinde olacağını gösterdik. Anadolu'da bilinen yerleri Efes'i, Pamukkale'yi, Side'yi, Kapadokya'yı gezdik, Frikya Vadisi'ni, Meke Gölü'n , bin bir kiliseyi, Hasankeyfi... Cumhuriyet'e ilanlar verdik. İlk büyük Anadolu turunu yaptığımızda katılım sayısı 44'd . 15 gün sürdü bu tur. Sonra sınırları aştık, Türk insanı Vietnam ile Kamboçya'ya gider mi, gittiler işte... Sibirya'ya trenle gittik, daha neresi aklınıza gelirse... Biz bunları yaparken diğerleri ne yapıyordu, Paris, Londra, Roma... Şimdi gazetelerde boy boy Vietnam ve Kamboçya ilanları

var. Bir şey daha ekliyeyim bizim turlarımız için “mazoşist turlar” dediler. “Hem para veriyoruz hem ayaklarımıza karasular iniyor” dediler.

“Aman hocam yaşlılar da var katılımcılar arasında.”

“Aslında onlar daha çok istiyor bunu. Hayata bağlanıyorlar. Yürümek diye bir şey yok. Benim turlarımda 80 yaşı devirmiş insanlar var. Bazıları vardır gezmiş olmak için gezerler. Onlar gezgin değil, tembel. Hatta bizim turlara katılanlara “sakın gitmeyin, mahvolursunuz” diye caydırmaya çalışanlar da varmış.”

Durdu nefes aldı. “Bakın” dedi. “İyi bir kültür gezisi için önce iyi bir program gerekiyor, ikinci koşul ise iyi bir rehber. Sonra oteliniz merkezi bir yerde olacak. Akşamüstü biraz boş kalınca kendi bildiğinize gezsinler diye.”

“Biz genelde düşündüğümüz tura altı ay önceden çıkarız. Yani arkadaşlarımız gider orada çalışmalar yapar fotoğraflar çeker bilgi toplar. Turdan 10 gün önce katılacakları ofiste toplanırız, herkese gidecekleri yer hakkında bilgi ve fotoğraf içeren dosya veririz..Döndükten 10-15 gün sonra da yine toplanıp çekilen fotoğrafları paylaşıyoruz. Fiyatlarımız ilan ettiğimiz neyse o dur. Ekstra para alınmaz.” Tura katılanlar genellikle üniversite mezunu ve çoğu hanım. Çünkü kadınlar erkeklerden daha meraklı. Ama tek sıkıntımı var o da gezi sırasında kadınlar hiç olmazsa bize bir fırsat verin de gelmişken alış veriş yapalım diyor. O konuda adımız kötüye çıkmış. Kadınlara alış veriş yaptırmamak mümkün mü. Ama onlar da haklı, gelirken birçok kişi onlara bir takım şeyler ısmarlıyorlar, ellerinde de uzun bir istek listesi var.”

Son yıllarda anlayışta bir değişiklik oldu mu soruma şöyle yanıt verdi Faruk Pekin. “İnsanlar yeni yerler keşfetmek istiyor. Ama bir başka şey var ki Özcan Deniz'in çıktığı balkonu göreceğim diye Kapadokya'ya akın ettiler. Elveda Rumeli dizisi, Rumeli turlarını patlattı. Bu hem iyi hem kötü. İnsanların merak etmesi iyi ama kalite ne yazık ki düşüyor.”

“Ne yazık ki kültür marketlerde ambalajın içinde satılmıyor” diyerek veda ediyorum kültür turlarının duayeni Faruk Pekin hocama.

Cumhuriyet Gazetesi Seyahat Eki
02 Eylül 2009-Abdülkadir Yücelman